

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-901

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Kallio, Tarja			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Malja muutokselle? Potilaiden alkoholin käytön pystyvyysodotusten yhteys sairaalahoidon jälkeiseen juomisriskitilanteista selviytymiseen			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Lisensiaatintyö		Aika-Datum-Month and year 2000-09-19	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 59 + 36 liitesivua
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Päihdeongelmaisia on jo useita vuosia hoidettu kognitiivis-behavioraalisin menetelmin. Hoidossa heitä "valmennetaan" selviytymään tilanteista, joissa päihteen käytön uudelleen aloittaminen on tavallista. Banduran (1986) mukaan henkilön arvio omasta tapahtumien hallintakyvystään on yhteydessä hänen toimintaansa näissä tilanteissa. Päihdehuollon asiakkaiden alkoholin käytön hallinnan pystyvyysodotuksia (self-efficacy) ei ole Suomessa tutkittu, vaikka käsitettä pidetään keskeisenä päihdeongelmaisten hoidossa.</p> <p>Tutkimuksen yleisenä tavoitteena oli lisätä tietoa päihdeongelmaisten hoidosta. Yksityiskohtaisina tavoitteina oli 1) tutkia kognitiivis-behavioraalisessa hoidossa olevien potilaiden alkoholin käytön hallinnan pystyvyysodotusten yhteyttä hoidon jälkeiseen päihteen käyttöön, 2) verrata sairaalaan tulovaiheessa ja lähtövaiheessa mitattujen pystyvyysodotusten yhteyttä hoitojakson jälkeisessä alkoholin käytön rajoittamistavoitteessa pysymisen ja 3) tarkastella suomalaisten päihdeongelmaisten juomisriskitilanteita.</p> <p>Tutkimus tehtiin Järvenpään sosiaalisairaalassa. Potilailta (N=100) kerättiin alkoholin käytön hallinnan pystyvyysodotuksia (Situational Confidence Questionnaire) koskevat tiedot haastattelu- ja kyselymenetelmin hoidon alussa ja lopussa. Lisäksi kerättiin taustatietoja ja yleistä pystyvyysodotusta (General Self-Efficacy) ja alkoholiriippuvuuden vakavuutta (Addiction Dependence Scale) koskevia tietoja. Seurannassa 6 kk ja 12 kk kuluttua kerättiin postikyselyllä taustatietojen muutoksia-, alkoholin käytön rajoittamistavoitteissa pysymistä- ja SCQ:n mukaisista juomisriskitilanteista selviytymistä koskevia tietoja. Aineisto kerättiin ja analysoitiin vuosina 1996-1999. Analyysimenetelminä käytettiin mm. prosenttitaulukoita, korrelaatiokertoimia, logistista regressioanalyysiä ja t-testejä. Aineisto analysoitiin sosiaalisairaan SPSS-tilasto- ohjelmalla. Tulosten mukaan sekä juomisriskitilanteisiin liittyvät että yleiset pystyvyysodotukset vahvistuivat tilastollisesti erittäin merkitsevästi sairaalahoidon aikana. Hoidon alussa ja lopussa mitatuilla pystyvyysodotuksilla tai hoitoaikaisella pystyvyysodotusten muutoksella ei ollut yhteyttä hoitotavoitteessa pysymisen 6 kk ja 12 kk seurannoissa. Suomalaisten päihdeongelmaisten juomisen uudelleen aloittamistilanteet eivät poikenneet oleellisesti muualla saaduista tuloksista. Tuloksia pohditaan alkoholiongelmaisten hoidon näkökulmasta.</p> <p>Lähteinä käytettiin kognitiivis-behavioraalista teoriaa koskevaa kirjallisuutta sekä eri maissa tehdyistä tutkimuksista julkaistuja artikkeleita. Tutkimus on Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitoksen jatko-opintojen lisenssiaatti-tutkimus.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords alkoholiongelmat - hoitomenetelmät - vaikutukset alkoholinkäyttö - potilaat - päihdehuolto pystyvyysodotukset juomisriskitilanteet			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			